

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแบ่งแยกตามการเกี่ยวข้องกับการบริการ 2 ลักษณะคือ กลุ่มผู้ใช้บริการ และกลุ่มผู้ให้บริการ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้ใช้บริการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคายและนครเวียงจันทน์ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ที่ใช้บริการหรือเคยใช้บริการห้องพักโรงแรมดังกล่าวภายในช่วงเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา อายุ 18 ปี ขึ้นไป

2. ผู้บริหารหรือตัวแทนของธุรกิจโรงแรมในขอบเขตเดียวกับผู้ใช้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งในระดับบริหารของโรงแรม หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารของโรงแรมทั้งจังหวัดหนองคายและนครเวียงจันทน์

การกำหนดตัวอย่างได้เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธี Quota Sampling และ Judgmental Sampling ดังนั้นได้กำหนดตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ตอบ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด (คน)		
	หนองคาย	เวียงจันทน์	รวม	หนองคาย	เวียงจันทน์	รวม
1. ผู้ใช้บริการโรงแรม	350,089*	486,000**	836,089	110	110	220
2. ผู้บริหารหรือตัวแทนของธุรกิจโรงแรม	34	20	54	15	15	30
รวม	350,123	486,020	836,143	125	125	250

* ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวต่อปีในปี 2539 ที่เดินทางเข้าไปที่หนองคาย

** ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวต่อปีในปี 2539 ที่เดินทางเข้าไปที่เวียงจันทน์

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและมีการตรวจสอบและทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ชุด คือ

- (1) แบบสอบถามสำหรับผู้ให้บริการโรงแรมที่หนองคาย
 - (2) แบบสอบถามสำหรับผู้ให้บริการโรงแรมที่เวียงจันทน์
 - (3) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหรือตัวแทนของธุรกิจโรงแรมที่หนองคาย
 - (4) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหรือตัวแทนของธุรกิจโรงแรมที่เวียงจันทน์
- แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษาขั้นสูงสุด และในส่วนของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหรือตัวแทนของธุรกิจโรงแรมจะมีคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลของโรงแรม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการและการให้บริการ เป็นการสอบถามผู้ให้บริการโรงแรมในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ และการสอบถามรายละเอียดต่างๆของการให้บริการของโรงแรมทั้งโรงแรมในหนองคายและเวียงจันทน์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 1.1 "ข้อมูลการตลาด" สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงข้อมูลต่างๆดังนี้
 - 1.1.1) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจในด้านการพาณิชย์กรรมและบริการ และด้านการท่องเที่ยว
 - 1.2) ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดหนองคาย
 - 1.3) ข้อมูลเศรษฐกิจการพาณิชย์และการตลาด
 - 1.4) ข้อมูลผู้ประกอบการโรงแรมจังหวัดหนองคาย

๑๑
TX
๑๑๑
๑.๑๑๑

2) “ภาวะเศรษฐกิจการลงทุนในสปป.ลาว” สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงข้อมูลต่างๆดังนี้

2.1) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับลาว

2.2) ศักยภาพการลงทุน เช่น การค้า การบริการ โครงสร้างพื้นฐานศักยภาพในด้านตลาด เป็นต้น

3) “เศรษฐกิจการค้าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” กรมการค้าต่างประเทศ จะทำให้ทราบถึงข้อมูลต่างๆดังนี้

3.1) โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

3.2) การค้าระหว่างประเทศของสปป.ลาว เช่น ระบบการค้า นโยบายการค้า กับต่างประเทศ

3.3) การค้ากับประเทศไทย เช่น ความสัมพันธ์ทางการค้า รูปแบบทางการค้า จุดผ่านแดนทางการค้า เป็นต้น

2. ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย

1) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งทั้งกลุ่มผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโรงแรมที่จังหวัดหนองคาย เพื่อทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการและการให้บริการโรงแรม

2) การใช้แบบสอบถาม หลังจากที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งในข้อ 1) แล้ว ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมคำถามต่างๆทั้งหมดที่ต้องการสอบถาม โดยการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face to Face Interview) โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นนั้นบันทึกข้อมูลคำตอบ และหลังจากนั้นได้คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ แสดงได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่สัมภาษณ์และได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ แยกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ตอบ	จำนวนแบบสอบถาม				รวม	
	หนองคาย		เวียงจันทน์		สัมภาษณ์ (คน)	ได้ข้อมูล สมบูรณ์ (ร้อยละ)
	สัมภาษณ์ (คน)	ได้ข้อมูล สมบูรณ์ (ร้อยละ)	สัมภาษณ์ (คน)	ได้ข้อมูล สมบูรณ์ (ร้อยละ)		
1. ผู้ใช้บริการโรงแรม	110	105 (95.45)	110	96 (87.27)	220	201 (91.36)
2. ผู้บริหารหรือตัวแทน ของผู้บริหารโรงแรม	15	9 (60.00)	15	11 (73.33)	30	20 (66.67)
รวม	125	114 (93.44)	125	107 (87.70)	250	221 (88.40)

คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 ตัวอย่าง โดยกรอกคำตอบในแบบสอบถาม และได้คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลคำตอบสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 221 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.40

ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม อยู่ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน 2540

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล แยกเป็นการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล โดยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการและการให้บริการโรงแรม โดยการวิเคราะห์ความถี่ร้อยละ การจัดลำดับ (Ranking) และค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งในการหาค่าเฉลี่ย จะมีการให้แต้มคะแนนสำหรับอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คือ

มากที่สุด	= 5 คะแนน
มาก	= 4 คะแนน
ปานกลาง	= 3 คะแนน
น้อย	= 2 คะแนน
น้อยที่สุด	= 1 คะแนน

การวิเคราะห์ ระดับคะแนนด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วจัดระดับคะแนนโดยใช้หลักเกณฑ์ คือ

คะแนน 4.51 - 5.00 แสดงว่า มากที่สุด

คะแนน 3.51 - 4.50 แสดงว่า มาก

คะแนน 2.51 - 3.50 แสดงว่า ปานกลาง

คะแนน 1.51 - 2.50 แสดงว่า น้อย

คะแนน 1.00 - 1.50 แสดงว่า น้อยที่สุด

สำหรับการจัดลำดับ (Ranking) นั้นจะใช้การวิเคราะห์ทั้งความถี่และร้อยละของ

คำตอบ

2) การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร

เมื่อ μ_1 และ μ_2 คือค่าเฉลี่ยของประชากรที่ 1 และที่ 2 และ d_0 คือค่าของผลต่างของค่าเฉลี่ยของสองประชากรดังกล่าว ($d_0 = 0$) สมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบ คือ

$$H_0: \mu_1 - \mu_2 = 0$$

$$H_1: \mu_1 - \mu_2 \neq 0$$

เมื่อกำหนดให้

\bar{X}_1 คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 1

\bar{X}_2 คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 2

S_1^2 คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 1

S_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 2

d_0 คือ ค่าของผลต่างของค่าเฉลี่ยของสองประชากรดังกล่าว

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ

$$T = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2 - d_0}{\sqrt{S_1^2/n + S_2^2/n}}$$

$$\text{เมื่อ } T \text{ มี } v = \frac{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}{2} = \frac{\frac{(S_1^2)^2}{n_1} + \frac{(S_2^2)^2}{n_2}}{n_1 - 1 + n_2 - 1}$$

การตัดสินใจ พิจารณาจากค่า P-value โดยจะปฏิเสธ H0 เมื่อ ค่า P-value ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่เราสนใจ คือ 0.05

3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Test of independence) ระหว่างตัวแปร

2 ตัว (X และ Y) ด้วยตัวสถิติไคกำลังสอง (Chi-Square test) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบ คือ

H₀ : ตัวแปร X และตัวแปร Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H₁ : ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กัน

เมื่อกำหนดให้

O_{ij} หมายถึง จำนวนความถี่จากการสังเกตลักษณะที่ i ของตัวแปร X และลักษณะที่ j ของตัวแปร Y

E_{ij} หมายถึง จำนวนความถี่ที่คาดหวังจากการสังเกตลักษณะที่ i ของตัวแปร X และลักษณะที่ j ของตัวแปร Y

r หมายถึง ลักษณะที่เป็นไปได้ทั้งหมดของตัวแปร X

c หมายถึง ลักษณะที่เป็นไปได้ทั้งหมดของตัวแปร Y

r = 1,2,3,.....,r

j = 1,2,3,.....,c

ตัวสถิติทดสอบ คือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{|O_{ij} - E_{ij}|^2}{E_{ij}}$$

ภายใต้สมมติฐานหลัก H_0 เป็นจริงจะได้ χ^2 มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มี $df = (r-1)(c-1)$

การตัดสินใจ พิจารณาจากค่า P-value โดยจะปฏิเสธ H_0 เมื่อค่า P-value ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่เราสนใจ คือ 0.05